

Norges
nasjonalparker

Enkel besøksstrategi for Malmøya naturreservat

Innledning

Malmøya har utfordringer med ulovlig telting og ulovlig bålbrenning. Statsforvalteren ønsker å oppnå en bedre forståelse for naturverdiene gjennom informasjonsskilt og tilrettelagte bålplasser.

Kunnskapsgrunnlaget

Ytterst i Viksfjord ligger Malmøya. Den søndre delen av øya er naturreservat. Malmøya er en spesiell og variert øy. Her er rullesteinstrand, sandstrand og svaberg, tangvoller, tørrenger, strandkratt og vindpint skog.

Naturreservatet viser fine eksempler på samspillet mellom geologi, landskap og vegetasjon. Ytterst er landskapet preget av svaberg, rullesteinstrender og vindpåvirket vegetasjon. Lenger inn på øya er det mer skjermede områder med vegetasjonsfattige koller. Noe gammel innmark etter gårdsdrift er i ferd med å gro igjen.

Frem til 2001 eide Treschow-Fritzøe Malmøya. Grunneieren drev oppdrett av fasaner på øya. Fasanjegerne overnattet i jakthytta. I 1957 ble det bygget et feriehjem for Treschow-Fritzøes ansatte.

På den søndre delen av øya var det et kystfort. Forsvaret hadde fortet i operativt bruk helt frem mot årtusenskiftet. Forsvarets bygninger er nå revet, og installasjonene i fjell er murt igjen. Det er i hovedsak de tyske stillingene fra siste verdenskrig som fortsatt er synlige.

Malmøya er et populært utfartsmål for småbåtk brukere. I 2001 inngikk Larvik kommune avtale med Fritzøe Skoger om kjøp av Malmøya til friluftsmål. Hele øya er et statlig sikret friluftsområde. Det ligger bortimot 40 fritidsboliger på øya. Bryggeplasser for småbåter tilgjengelig for allmenhetens bruk i Trabukta, nord på øya (pers. med. Ragnar Kløverød, 2020).

Jakthytta og det tidligere feriehjemmet er i dag i bruk som kystledhytte. Også skolene i Larvik benytter feriehjemmet. Begge deler ligger utenfor verneområdet.

Området er godt botanisk kartlagt i 1997 (Grøstad & Melseth, 1997) på oppdrag fra Treschow Fritzøe. 343 ulike karplanter ble funnet på øya som helhet.

Larvik kommune har laget en forvaltningsplan for øya (Simonsen, 2012). Larvik og Omegn Turistforening har merket kyststi rundt på øya. Deler av stien går gjennom reservatet. Kommunen arbeider med skilting utenfor verneområdet (pers. med Guro Hessner, 2016).

Sårbare naturverdier

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt og variert kystområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har også særskilt vitenskapelig betydning som referanseområde og er egenartet i form av stor variasjon i strandtyper, så som rullesteinstrand, sandstrand, svaberg. Området har også en rekke ulike vegetasjonstyper, så som tangvollsamfunn, tørrenger, strandkratt og vindpint skog. Dessuten er området voksested for nasjonalt svært sjeldne og truede arter.

For naturreservatet viser Artsdatabanken at det etter år 2000 er funnet i alt tretten rødlista arter innenfor vernegrensene; ett insekt (blank heimaur, VU), tre ulike sopp (kastanjerørsopp, NT), (blek parasollsopp, VU), (grå grynusserong, NT) og ni ulike

karplanter (ask, EN, fjærehøymol, EN, gul hornvalmue, VU og bendelløk, bukkebeinurt, NT, lodden vaniljerot, NT, Nikkelsmelle, NT, snau vaniljerot og østersurt, NT. (Artsdatabanken, 2023).

I tillegg er det registrert en rekke rødlistede fuglearter på øya, uten at registreringene er spesifisert til naturreservatet. Det er naturlig at flere av disse artene også benytter naturreservatet.

Det er registrert både ålegrassamfunn, bløtbunnsområder i strandsonen, kantkratt og strandeng og sumpskog i naturbase.no – fra lokalt viktig til svært viktig verdi (Naturbase, 2023).

Det er mange turstier på øya, og hovedstiene går gjennom verneområdet. Det er ikke meldt om stor slitasje på grunn av tråkk. Men det er årlig registrert ulovlig telting og ulovlig bålbrekking innenfor reservatet. Ulovlig bålbrekking kan påføre svabergene uopprettelig skade.

Den besøkende

Besøkende til Malmøya er hovedsakelig hyttefolk og de som leier kystledhyttene nord på øya. Det er et betydelig antall dagsturister med båt på fine sommerdager, særlig på litt skjermede steder som Flaskebukta. Friluftsbukere går tur langs stiene, eller benytter badeplasser sommerstid.

Eksisterende tilrettelegging

Verneområdet har lite tilrettelegging utover merking av stiene (turistforeningen), bortsett fra en utedo i Flaskebukta. Det er delvis steinsatt bål plass i Flaskebukta.

Mål

Målet med besøksforvaltningen er å

- Minske tilfellene av bålbrekking på steder som skader berggrunn og vegetasjon
- Minske tilfellene av ulovlig telting
- Gi besøkende forståelse for verneverdiene

Tiltaksplan

Larvik kommune er grunneier på Malmøya. Det er naturlig at Statsforvalter samarbeider med kommunen med hensyn på tilrettelegging for besøkende.

Tiltak	Type tiltak	Ansvarlig	Innen
Bålplass	Vedlikeholde bålplass 3 stk. (se kart)	SVOT + Larvik kommune	Kontinuerlig
Informasjon	Lite skilt 30 x 40 cm ved bålplasser om å benytte tilrettelagt bålplass	SVOT + SNO	2024
Verneski	Sette opp verneski på hensiktsmessige steder, og fjerne/bytte ut gamle verneski	SVOT + SNO	2024
Informasjon	Veilede telt/hengekøyebrukere ut av verneområdet og opp til egnede områder utenfor reservatet.	SVOT + SNO	Kontinuerlig
Informasjon	Flytte informasjonsski i Flaskebukta til en mer egnet plass, se vedlagt bilde med plassering informasjonstavler.	SVOT + SNO	2024

Litteratur

Artsdatabanken. (2023, Oktober 12). *Artskart*. Hentet fra artskart.artsdatabanken.no:
<https://artskart.artsdatabanken.no/>

Grøstad, T., & Melseth, T. M. (1997). *Malmøya - en botanisk utredning*. Larvik: Treschow
Fritzøe.

Naturbase. (2023, Oktober 12). *Naturbase*. Hentet fra Naturbase kart:
<https://kart.naturbase.no/>

Simonsen, L. (2012). *Forvaltningsplan Malmøya med tilliggende holmer og skjær. 2013-2022*.
Larvik kommune.

Vedlegg bilder

Figur 1. Nepegårdsbukta. Foto: SFVT

Figur 2. Deler av stinettet går gjennom kratt og kantvegetasjon. Foto: SFVT

Figur 3. I Flaskebukta er det en delvis opparbeidet bål plass. Foto: SFVT

Figur 4. Reservatet har også stier som går gjennom edelløvskog med innslag av grantrær. Foto: SFVT

Figur 5. Typisk eksempel på vindpint skog ved bukt i sørvest. Foto: SFVT

Figur 6. Værekspnert kyst i sørvest. Foto: SFVT